

Ομιλία Ανδρέα Δρακόπουλου, Προέδρου του ΙΣΝ

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Εκ μέρους όλων μας στο Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, θα ήθελα να σας καλωσορίσω στο 3^ο Ετήσιο Διεθνές Συνέδριο του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος για την Κοινωνική Δράση. Όταν πραγματοποιήσαμε για πρώτη φορά το Συνέδριο αυτό πριν από δύο χρόνια, πολλοί από εμάς πιστεύαμε ότι επρόκειτο για μία μοναδική περίπτωση που δεν θα επαναλαμβανόταν. Το Συνέδριο έλαβε χώρα σε μία περίοδο που η Ελλάδα, και μία σειρά από άλλες χώρες, βρίσκονταν υπό την επίδραση μίας σοβαρής κοινωνικοοικονομικής κρίσης, και είχε ως κίνητρο την επιθυμία και την ανάγκη να συζητήσουμε και να εξετάσουμε τον ρόλο των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων εν μέσω αυτών των ανησυχητικών συνθηκών. Το πρώτο εκείνο Συνέδριο μας έδωσε ξεκάθαρο μήνυμα σχετικά με την ανάγκη για συνέχιση του διαλόγου και της συζήτησης, αφού είναι φανερό πως όλοι μας προσπαθούμε διαρκώς να βρούμε λύσεις στα πολλαπλά και σύνθετα αυτά ζητήματα. Το Συνέδριο κατέδειξε επίσης τη ζωτική σημασία της δικτύωσης, καθώς και το πόσο σημαντικό είναι να παρέχουμε στους δωρεοδόχους την ευκαιρία να μοιραστούν ιδέες και βέλτιστες πρακτικές. Όλα αυτά οδήγησαν στο να μετατραπεί το συνέδριο σε έναν ετήσιο διεθνή θεσμό.

Ο Φραγκλίνος Ντ. Ρούζβελτ, στο ετήσιο διάγγελμά του (State of the Union) προς τους πολίτες της χώρας, στις 6 Ιανουαρίου του 1941, υπογράμμισε τη σημασία που έχουν οι Τέσσερις Ελευθερίες στην εξασφάλιση μίας καλύτερης ζωής για όλους τους ανθρώπους σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι Τέσσερις Ελευθερίες ήταν η ελευθερία του λόγου και της έκφρασης, η ελευθερία της θρησκείας και της λατρείας, η ελευθερία από την ένδεια, και η ελευθερία από το φόβο. Αν και πολύ συχνά τις θεωρούμε δεδομένες, πρόκειται για τέσσερις βασικές ελευθερίες για τις οποίες αξίζει και σήμερα να παλέψουμε, αν πράγματι θέλουμε να εξασφαλίσουμε μία καλύτερη ζωή για όλους εμάς και τα παιδιά μας, σε ολόκληρο τον πλανήτη. Στην παγκόσμια κοινωνία του 21^{ου} αιώνα, υπάρχει ακόμη η ανάγκη να θυμόμαστε αυτές τις βασικές ελευθερίες· ελευθερίες τις οποίες απολαμβάνουν μεν πολλοί, οι οποίες ωστόσο πρέπει να εξασφαλιστούν για πολλούς περισσότερους συνανθρώπους μας.

Ο Ζαν-Ζακ Ρουσσώ υποστήριξε ότι η φροντίδα για τους άλλους, η φροντίδα για τους συνανθρώπους μας είναι αυτό που μας κάνει ανθρώπους, ενώ ο Αριστοτέλης είπε ότι «η εκπαίδευση του μυαλού, χωρίς την εκπαίδευση της καρδιάς δεν νοείται ως εκπαίδευση».

Η έννοια του Κράτους Πρόνοιας κινδυνεύει. Η ανάγκη για μία πραγματική Κοινωνία Πρόνοιας, για μία δίκαιη, δυναμική και βιώσιμη κοινωνία, όπου όλα της τα μέλη, από όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων του Δημοσίου, του Ιδιωτικού και της Φιλανθρωπίας (η οποία πάντα συμπληρώνει, χωρίς να μπορεί ποτέ να αντικαταστήσει το Κράτος), οφείλουν να

συνεισφέρουν στη δημιουργία μίας υγιούς κοινωνίας που να είναι σε θέση να αμυνθεί ενάντια στις πολλαπλές και πολυσύνθετες προκλήσεις του σήμερα, που να είναι σε θέση να παρέχει στους πολίτες της τις βασικές ανάγκες για την ίδια τη ζωή, να παρέχει τα όσα χρειάζονται για να εξασφαλίζεται η ευπρέπεια, η αξιοπρέπεια, η ευγένειά και η ευκαιρία να ονειρεύονται και να κάνουν τα όνειρά τους πραγματικότητα, μια ευκαιρία για ένα καλύτερο αύριο. Όλες οι θετικές δυνάμεις οφείλουν να συνεργαστούν προς το σκοπό αυτό. Ας μην ξεχνάμε ότι μόνο μία υγιής και ισχυρή Κοινωνία είναι σε θέση να απορρίψει τα ακραία φαινόμενα κάθε είδους.

Οι φετινές θεματικές ενότητες –η ανεργία των νέων, η ηθική και η φιλανθρωπία, και τα δημιουργικά κεφάλαια ως κινητήριοι μοχλοί για την ευημερία και την ανάπτυξη- είναι ενδεικτικές της συνεχιζόμενης εξέλιξης του Συνεδρίου και του χαρακτήρα του ως ένα φόρουμ στο οποίο εξετάζονται σύγχρονα και κρίσιμα ζητήματα. Με μία πρώτη ματιά, θα μπορούσε κανείς να πει ότι τα τρία θέματα δεν έχουν πολλές ομοιότητες, ωστόσο, στην πραγματικότητα, είναι άρρηκτα συνδεδεμένα.

Στο βιβλίο του «Οι καλύτεροι άγγελοι της φύσης μας. Γιατί η βία έχει μειωθεί», ο Στίβεν Πίνκερ, ο διακεκριμένος καθηγητής ψυχολογίας, υποστηρίζει ότι βρισκόμαστε εν μέσω μίας από τις πιο σημαντικές εξελικτικές φάσεις της ανθρώπινης ιστορίας, αναφερόμενος στη μείωση της βίας. Σύμφωνα με τον Πίνκερ, «σήμερα μπορεί να ζούμε την πιο ειρηνική περίοδο στην ιστορία του είδους μας». Η ενσυναίσθηση, ο αυτοέλεγχος, η αίσθηση της ηθικής, η ορθή λογική, είναι ορισμένες από τις ιδιότητες που μας κατευθύνουν μακριά από τη βία και μας ωθούν στο να βοηθάμε ο ένας τον άλλο. Ωστόσο, το ερώτημα είναι εάν αυτό που ο Πίνκερ αποκαλεί *οι καλύτεροι άγγελοι της φύσης μας*, το γεγονός δηλαδή ότι είμαστε «καλοί», σημαίνει επίσης ότι κάνουμε και αυτό είναι σωστό; Ως φιλανθρωπικά ιδρύματα, παρά το γεγονός ότι ο εγγενής στόχος και η αποστολή μας είναι να βοηθάμε την κοινωνία μας, αυτό δε σημαίνει ότι θα πρέπει να σταματήσουμε να δοκιμάζουμε και να αμφισβητούμε τον εαυτό μας, για όλα όσα κάνουμε.

Το δεύτερο θέμα του Συνεδρίου, η φιλανθρωπία και η ηθική, εδραιώνει τις δύο άλλες θεματικές ενότητες και εγείρει μία σειρά από κρίσιμα ερωτήματα που θα μας απασχολήσουν αυτές τις δύο ημέρες. Πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την ανεργία των νέων, σε τέτοια κλίμακα που η δράση μας να έχει σημαντική επίδραση; Αν οι προσπάθειές μας επικεντρωθούν στην εκπαίδευση των νέων ανθρώπων και στην κατάρτισή τους με δεξιότητες που να ταιριάζουν στις ανάγκες του κάθε τομέα, τότε πώς μπορούμε να βοηθήσουμε τους φτωχούς και, κατά πάσα πιθανότητα, «αγράμματους» νέους; Γιατί εστιάζουμε περισσότερο στους νέους και όχι στους ηλικιωμένους, οι οποίοι είναι και πιο ευάλωτοι; Σε ποιους οφείλουμε να προσφέρουμε στήριξη, πόση στήριξη θα πρέπει να προσφέρουμε και για ποιον λόγο; Πώς μπορεί κανείς να διαπραγματευτεί το κοινό έδαφος όταν μπλέκονται τα συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα, του δημόσιου τομέα και της φιλανθρωπίας; Πώς διαχειρίζεται κανείς την παροχή υποστήριξης σε μία πλατφόρμα που έχει πληγεί από τη διαφθορά; Αποτελούν η τέχνη και ο πολιτισμός προτεραιότητα σε περιόδους κοινωνικής και οικονομικής πίεσης; Ποιος καθορίζει την πολιτική, και, διατηρεί η φιλανθρωπία το δικαίωμα να το πράξει; Αυτά είναι μόλις μερικά από τα πολλά ερωτήματα για τα οποία θα έπρεπε όλοι μας να αναρωτηθούμε. Όλους εμάς στον κόσμο της κοινωφελούς δράσης, είτε βρισκόμαστε στην πλευρά της

προσφοράς δωρεών είτε στην πλευρά των δωρεοδόχων, μας απασχολεί το να κάνουμε το καλό. Ωστόσο, καθότι λειτουργούμε σε ένα όλο και πιο σύνθετο και απαιτητικό περιβάλλον, θα πρέπει να μας απασχολεί εξίσου το να κάνουμε αυτό που είναι σωστό.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον ιδρυτή μας, τον αείμνηστο Σταύρο Νιάρχο, διότι μας έδωσε την ευκαιρία μέσα από το Ίδρυμα να είμαστε σε θέση να διαδραματίσουμε εποικοδομητικό ρόλο στην προσπάθεια αντιμετώπισης των σημερινών προβλημάτων και στη συνεισφορά για ένα καλύτερο αύριο. Επίσης, στο Ίδρυμα έχω την τιμή και το προνόμιο να συνεργάζομαι με εξαιρετικούς συναδέλφους. Η συνεργασία μαζί τους, για την επίτευξη της αποστολής μας, είναι πραγματικά μία απόλυτα ικανοποιητική εμπειρία.

Σας ευχαριστώ όλους για την παρουσία σας, και ευελπιστώ πως το διήμερο αυτό Συνέδριο θα είναι μία παραγωγική και ευχάριστη εμπειρία για όλους. Σας ευχαριστώ.

(Μετάφραση από την επίσημη ομιλία, η οποία δόθηκε στα Αγγλικά)